

Begin op tijd; Informatieplicht rond energiebesparing

door: Schoolfacilities

De informatieplicht rond energiebesparende maatregelen stelt nieuwe eisen aan scholen. Ze moeten zelf in actie komen en zich verantwoorden. Het is van belang tijdig te beginnen.

Stef Strik, coördinator energiebesparing bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, legt uit waar het idee van de informatieplicht vandaan komt. "Via de Wet milieubeheer worden al 25 jaar eisen gesteld aan energiebesparing. Er is nooit goed op gehandhaafd en ik weet uit ervaring dat het ook best lastig is. Er is nog geen bedrijf gesloten omdat er onvoldoende aandacht was voor energiebesparing. De informatieplicht heeft vooral tot doel dat partijen zich bewust worden van de mogelijkheden energie te besparen. Dat zij nagaan welke maatregelen er zijn en waarom ze die wel of niet toepassen. Dat moeten ze als straks, als de wet in werking is, zelf motiveren."

Erkende maatregelen

In principe zijn alle scholen, ook kleine, op basis van de Wet milieubeheer verplicht energiebesparende maatregelen te treffen. Er is speciaal voor onderwijsinstellingen een lijst met erkende maatregelen die zich in vijf jaar of minder terugverdienen. Maatregelen die scholen geacht worden te nemen. Denk aan isolatie, slimme meters en LED-verlichting, tijdschakelaars, aanwezigheidsdetectors, gebalanceerde ventilatie, warmteterugwinning of lagere stroomspanning.

Grootverbruikers

De informatieplicht geldt alleen voor middelgrootverbruikers van energie. Het gaat om bedrijven, gemeenten en scholen die meer dan 50.000 kWh elektriciteit en/of meer dan 25.000 m³ gas per jaar gebruiken. "Dat is dan zonder saldering," legt Strik uit. "Bedrijven mogen de energie die ze zelf opwekken daar niet vanaf trekken. Het gaat in eerste instantie niet om de opwekking, maar om het maximaal gebruik maken van de besparingsmogelijkheden."

Informatieplicht

De verwachting is dat zo'n 125.000 tot 200.000 bedrijven en instellingen onder de informatieplicht gaan vallen. Strik: "Het Ministerie werkt samen met VNO/NCW en MKB aan een communicatietraject om bedrijven te informeren over deze informatieplicht. Dat doen we vooral via brancheverenigingen. Daarnaast kunnen betrokkenen voor vragen straks bellen met een helpdesk bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

Vooraf grotere scholengemeenschappen, voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs en universiteiten zullen onder de informatieplicht gaan vallen. Zij ontvangen hierover begin 2019 een brief.

Melden

"Voor de registratie van de informatieplicht gaat er begin 2019 een landelijk, digitaal registratiesysteem in de lucht. Scholen die onder de informatieplicht vallen moeten daarin voor 1 juli 2019 aangeven welke maatregelen ze wel en niet hebben genomen. Gemotiveerd afwijken kan, maar na 1 juli kan de melding niet meer worden gewijzigd," legt Strik uit. "Na 1 juli 2019 worden de melders

Stef Strik

beoordeeld en in categorieën ingedeeld: groen voor scholen die de boel op orde hebben, oranje voor scholen waar nog mogelijkheden ongebruikt zijn, rood voor scholen die te weinig hebben gedaan en zwart voor scholen die geen melding hebben gedaan.”

Tijdig starten

Juli 2019 lijkt nog ver weg, maar het verzamelen van informatie en het up-to-date maken van het informatiesysteem vraagt de nodige aandacht. Daar valt voor veel scholen nog wat te doen. En om te voorkomen dat er straks een handhaver op de stoep staat, kan het handig zijn de maatregelen die op korte termijn, binnen nu en 1 juli 2019, kunnen worden getroffen vast te leggen en voor de rest een goed antwoord te formuleren en de maatregelen in te plannen.

Handhaving

De handhaving richt zich in eerste instantie vooral op de bedrijven uit de categorie rood en zwart. Het bevoegd gezag krijgt deze gegevens vanuit het Rijk doorgespeeld en kan dit gebruiken voor de prioritering van het toezicht. Het toezicht wordt gedaan door de gemeenten of de 29

Omgevingsdiensten die Nederland rijk is. Strik: “Er worden voor het toezicht extra middelen vanuit het Rijk in het gemeentefonds gestort, als doeluitkering. Het bevoegd gezag kan dan gebruik maken van het standaard handhavingprotocol. Scholen die niet voldoen krijgen eerst een brief, daarna worden verdere acties ondernomen.”

Gaan gemeenten zichzelf handhaven?

De hamvraag is natuurlijk hoe de handhaving in de praktijk gaat lopen. Gaan gemeenten de Wet milieubeheer handhaven als scholen onvoldoende maatregelen hebben getroffen? Veel scholen uit het primair en voortgezet onderwijs zullen direct weer bij de gemeente aankloppen voor financiering van de maatregelen.

Gaan gemeenten dan zichzelf handhaven? Strik: “Gemeenten maken zichzelf erg ongeloofwaardig als ze wel energie- en klimaatbeleid voeren en bedrijven hierop aanspreken, maar zelf niet in actie komen. Ik heb er alle vertrouwen in dat scholen en gemeenten de energiebesparing serieus oppakken, en zo ook een bijdrage leveren aan het behalen van de landelijke energie- en klimaatdoelen voor 2020.”

Actualisatie erkende maatregelen

Op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) zijn lijsten met erkende maatregelen te vinden voor de gezondheidszorg- en welzijnszorginstellingen, kantoren, onderwijsinstellingen, sport en recreatie, hotels en restaurants en de detailhandel. In de zomer van 2018 zijn ze tekstueel verduidelijkt, geüniformeerd en zijn de terugverdiertijden geactualiseerd. Maatregelen die in het verleden niet rendabel werden geacht, zijn opnieuw doorgerekend. Daarnaast zijn nieuwe technische opties op hun rendabiliteit beoordeeld. Medio oktober 2019 is er nog een internetconsultatie over de maatregelen en het juridisch traject rond de informatieplicht.

Zie www.infomil.nl/onderwerpen/duurzaamheid-energie/energiebesparing/erkende-maatregelen/

Meer weten over de informatieplicht?

Kom op 4 december naar de jaarbijeenkomst van Bouwstenen en ga in gesprek met elkaar, scholen en gemeenten, de brancheverenigingen en betrokken Ministeries. Stef Strik zal er ook bij zijn. Zie www.bouwstenen.nl/jaarbijeenkomst voor het programma en de mogelijkheid u aan te melden.